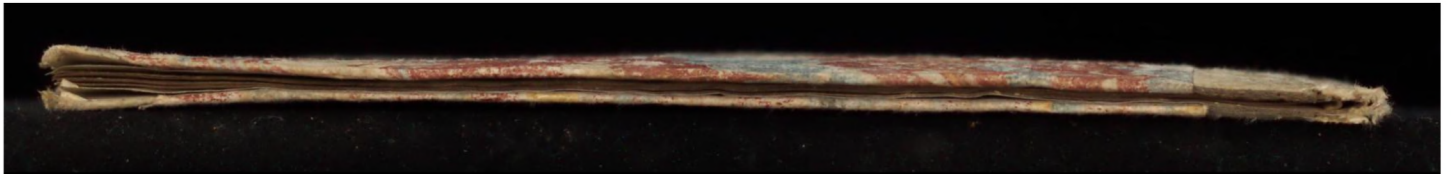

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pfl: 953a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflit 953a

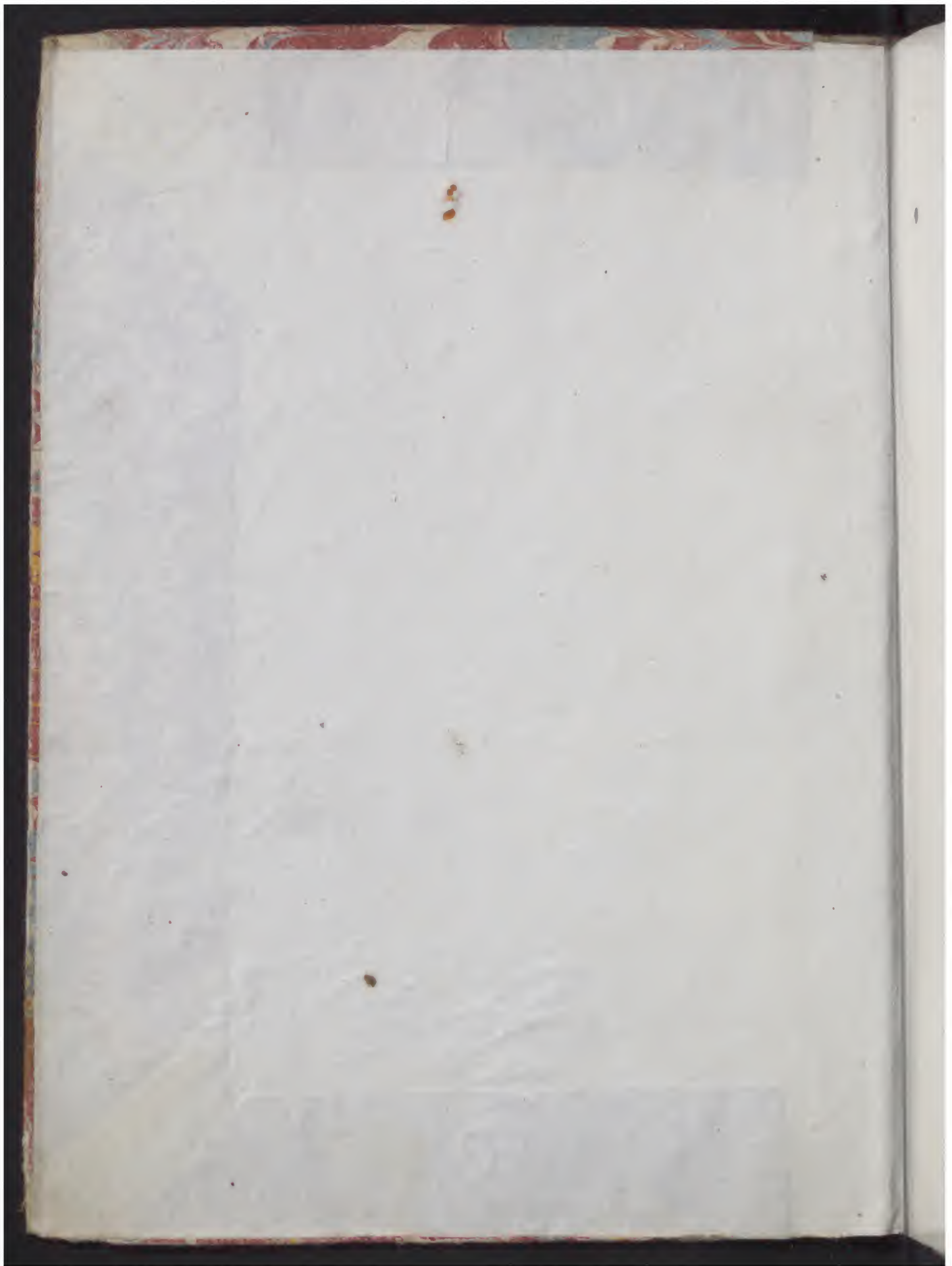

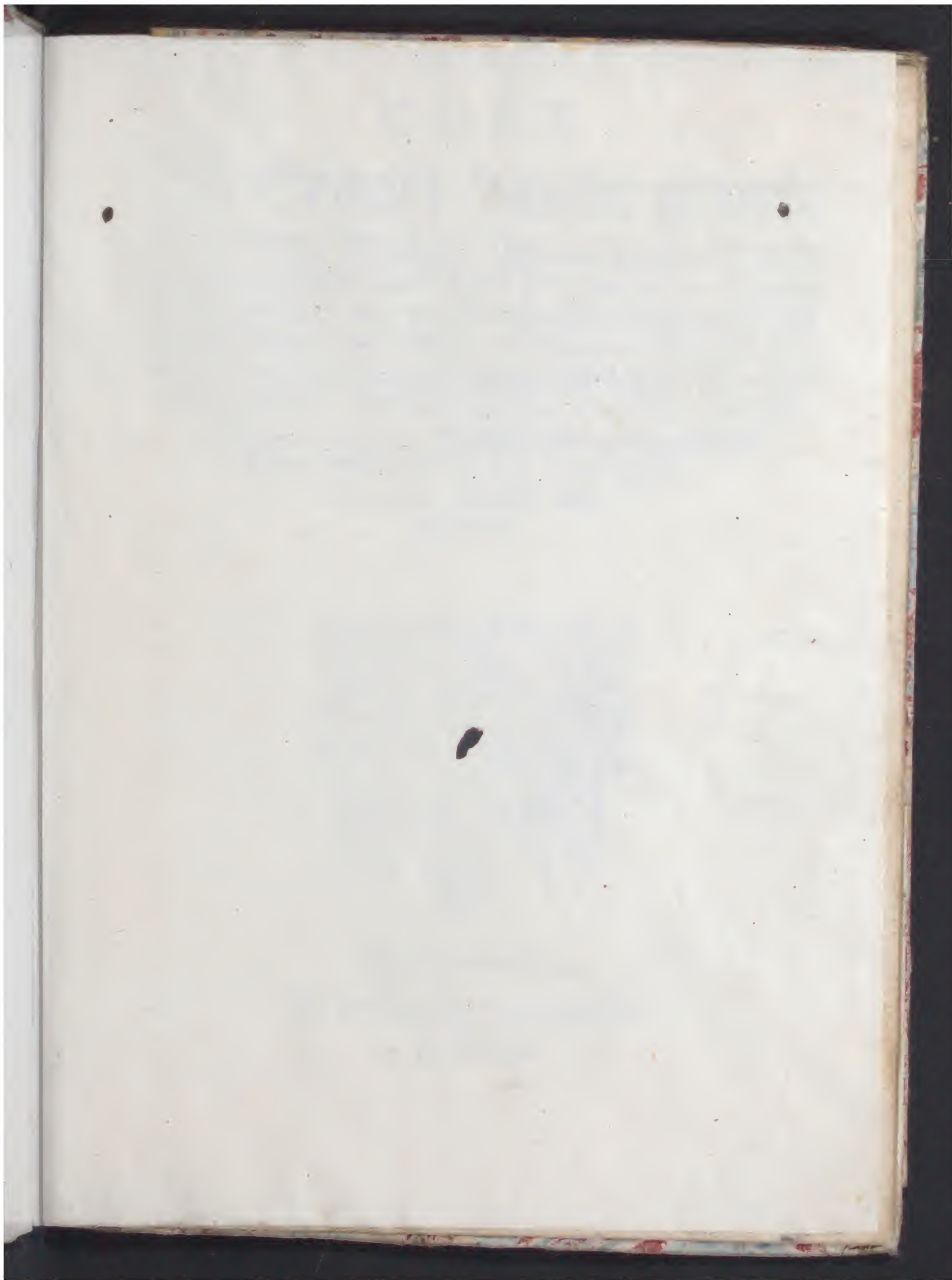
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pfl 953a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
Pflr 953a

niet by Muller
niet by Meulman

1093/6
a/1235

CORT

Michael vande groote

en heerlicke Victorie / soo den Heere almachtich genadichlick beliest heeft te verleenen die Armada van Enghelant / met het ghelucklick overwinnen: Eerst vanden Spaenschen Galeien / Galionen / Pinassen ende anderen gheweldighe oorloch Schepen in die Baye van Calis-Malis / daer nae met het innemen ende veroueren vander Stadt selve / ende der Brugghe aldaer / Mitsgaders van anderen Steden ende plaetsen daer omtrent.

GHEDRVCKT,
By Aelbrecht Heyndricksz.
M. D. XCVL

1510
1511
1512

1513
1514
1515
1516
1517
1518
1519
1520
1521
1522
1523
1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544
1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563
1564
1565
1566
1567
1568
1569
1570
1571
1572
1573
1574
1575
1576
1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600

1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622
1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666
1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688
1689
1690
1691
1692
1693
1694
1695
1696
1697
1698
1699
1700

1701
1702
1703
1704
1705
1706
1707
1708
1709
1710
1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732
1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

Dit verhael vande

groote en heerlicke victorie / so den Heere
almachtich ghenadichlick beliest heeft te verleen
die Armada van Enghelandt / met het gheluckich
overwinnen: Eerst vanden Spaenschen Galley-
en/ Galionen/ Pinassen / ende anderen geweldigen
oorloch schepen in die Baye vā Calis-Malis/ daer
nae met het innemen ende veroueren van der Stadt
selue ende der Brugghe aldaer/ mitsgaders van an-
deren Steden en plaetsen daer omtrent/ alwaer een
seer treffelike beute en grooten rijkdom becomen
is/ als hier naer volcht/ daer van die tijdingen ghe-
bracht sijn/ deur eenighe geloofweerdighe Hollant-
sche en Zeelandtsche Schippers/ die tot S. Lucar/
en anderen Havenen in Spanien gearresteert we-
sende/ upton arreste ontlopen / en tot Middelburgh
ghearriveert sijn.

Den xxvij. der Maent Junij 1596. Is
de voorsz. Enghelsche Armada gheluckich
ghearriveert voor Calis-Malis/ dan so die
Spangiaerts te vooren daer van geadv-
teert ende ghewaerschout waren/ hebben sy
sich starck daer teghens gheruffet ghehad/ sulcx dat die
onse aldaer halve Maensche wijze in slachordre bonden
ligghen/ om onse Armade te verwachten/ Vierenwin-
tich Galleyen/ daer den Admirael vande Galepen / met
sijn Schip van achthondert laste/ genaemt S. Philippo/
ende gemonteert met tweeentachtich Metalen stucken.

Al ij

Item

Item vier Galionen / ende noch vier Pinassen / op heb-
bende elck sesthiën metalen stucken / int midden lach / en-
de dat onder t'ghewelt vant geschut vander Stadt / des
nochtans niet teghenstaende ende ongheachtet / sulck
des vbandts voordeel / zijn die Heere Admirael van En-
ghelandt / ende den Heere van Warmondt / Admirael
ouer den Hollandischen ende Zeelandischen Schepen /
metten haren stoutlick daerop aengebaren / ende hebben
malcanderen dapper gheslaghen.

Den Admirael vande Galepen voornoemt / naer dat
het Schip S. Philippo leck gheschooten was / heeft sijn
Cabel afghelouwen / ende meynde alsoo teghens den
Wal aen te drijven / maer ons volck heeft het vier in sijn
Schip gheschooten / sulck dattet al ghebleven is watter
inne was / hy hadde twaelf hondert mannen op / ende
men seyt dat het geschut geberghyt soude sijn / daer sijn
mede drye Galepen verbrandt / met alles watter inne
was / ende drye ontloopen / die resterende achtiën Ga-
lepen metten Galionen / hebben die onse ghecreghen /
ende die Slaven vry ghelaten.

Die vander Stadt hebben / gheduyrende den slacht /
gheweldich onder onse Schepen gheschoten / maer het
en heeft hun niet moghen helpen / Somma ons volck is
Meester gheworden te water / dit alles is gheschiet op
den xxvij. Junij / ghelijck vooren verhaelt is.

Den negenentwintichsten heeft ons volc die Brugge /
streckende over vant Eplant Calis-Malis / tot opt vaste
Landt van Andolousie inghenomen / ende daer op ghe-
vonden

bonden wel vijfhondert Ridderſ ende Edelluyden te
peerde / die ſy met ſeuenhondert Muſquet tiers omcin-
ghelt/dootgheſlaghen/ ende die peerden meſt al ghecre-
ghen/ die Brugghe hebben ſy ſtracx afghe worpen ende
een Bolwerck daer voor ghemaect.

Den dertichſten hebbenſe bechtender handt ende met
gheweldt inghenomen / die Stadt van Calis-Balis/
daer veel Soldaten inne waren/ ende hebbent al omme-
ghebracht datter in was/ ende ſijn alſoo mede te Lande
meester gheworden: Sy hebben aldaer ghewonden op
de Ree die gheheele Vloote van noua Hiſpaignia, int ghe-
tal van omtrent vijftich gheweldighe groote Schepen/
ſeer rijcklick gheladen weſende / ende in hebbende vier
duſſent pijpen Olje ende ſes duſſent pijpen wijs/met
veel andere coſtelicke waren en grooten rijckdom / daer-
enboven noch twee Schepen/ die gheladen hadden hon-
dert vijftich ſtucken gheſchuts / om te vooren naer Liſ-
bona/ ende hebben ons volck alſoo bet als achthondert
Metalen ſtucken gheſchuts ghekreghen.

Den eerſten Julij hebbenſe ingenomen die Stadt van
Rota.

Den tweeden die Stadt van Puerto S. Maria ende
deſelue verbrant/met allen den Schepen aldaer gebondē.

Den iij. Julij ſijn die onſe de Riviere opgebaren naer
Serrez / ende wiſtemen vant vorder ſucces noch niet te
ſprecken/ dan dat die van S. Lucar ende Ciuihen met
menichte vluchten / ende alomme in Spagnien groote

A iij

ver-

verbaestheyt ende verschrikkinghe was. Naer compt tijdinghe dat die Stadt en Casteel van S. Lucar sich aenden onsen ouerghegeuen/ ende dient oock niet vergeten/ dat achten schepen vande Indianische vloote/ niet wistende wat te Calis-Malis ghepasseert was/ aldaer sonder achterdencken ghearriueert/ vanden onsen gecregen/ ende by den seluen een ouer groote schat becomen soude zijn. Daer sal ontwijffelick menich man met eeren deudefen handel gheruineert en bedozuen sijn/ doch het generael moet voor het particulier gaen/ ende den Heere almachtich sy voor sulcken heerlicken Victorie in eenwicheyt ghelooft ende gedanckt/ ende wille der onsen vordere aendlagen/ so in Spaignien als hier te lande/ sulcx zegenen/ dat den Spaenschen hooimoet daer deur gestortet werde/ ende alles ter eeren Godts/ voortplantinghe der waren Christlicken Religion/ Mitsgaders tot welbaren/ ruste en vrede der gantschen Christenheyt strecken moghe. Die welcke den Coninck van Spaignien/ en sijnen herwaerts-ouer ghelondenen Spaenschen Gouverneur/ die Cardinael van Oostenrijck/ mitsgaders derseluen adherenten/ den haren Tyrannischen en moordadighen voornemen/ alomme pooghen te stoozen/ en hun ouer allen Coninckrijcken ende landen Meester te maecten/ ghelijck die exempelen daer van overbloedich sijn/ sonder dat noodich is daer vā eenich particulier verhael te doen.

Hier mede mach den goetwilligen ende der ghemeynesaecke toeghedaaenen Leser/ sich voor eerst vermaecken/ hopende van dage te dage vā het vervolch der victorien/ vredeer tijdinge te vernemen. Dat ons de goedigen Godt genadichlick wil gunnen/ Amen.

Tot meerder confirma-
tie vande voorsz Victorie/wert hier noch
by geboocht Copie van seeckeren brief/ gheschreven
tot Middelburgh/ Ende luyt als volcht.

Laus Deo semper adij 28. Iulij 1596.
In Middelburgh.

Ersame goede vriend ende Compere / mijn
laetste schrijven is geweest vanden 24. dito/
waerby ick W. L. geadviseert hebbe vande
comste van Cornelis Albrechtzoon/ende die
tjdinghe die hy mede brachte / zedert heb-
ben wy noch seecker tijdinghe/ soo over S^r. Lucas als
van S^r. Tubes / dat onse Vloote mette Engelse inge-
nomen hebben het Eplandt van Calis / ende oock die
Stadt. Men seyt dat alle ofte den meestendeel vanden
Adel van Serrez daer ghebleven is / boven dien hebben
noch ghenomen 18. Galepen / sommighe seggen van 24.
soo verbrant/ inde gront gheseyt/ als ghenomen. Noch
vijf groote Galionen / van 8. tot 1200. vaten waer van
die twee verbrandt / diemen seyt dat elck 1200. mannen
op hadden/ ende 70. Metale stucken. Noch dzye schepen
met gheschut ende Munitionie van oorloghe genomen/
noch ses groote nieuwe Galionen / die eerst van Italien
gecomen waren / ende hircenboven noch 35. Schepen
van 500. tot 800. vaten groot / gheladen vol allerhande
goederen/ om naer Indien te varen. Men seyt oock voorsz
seker datter aen t'lant lagen over die vijf hondert meta-
len stucken / om 12. nieuwe Galionen noch te stofferen/
behal-

behalven alle het gheschut dat binnen Port Maria ghe-
vonden is: datmen seyt mede een groote menichte te sijn.
Somma dusdanigē seyt en is niet geschien by menschen
memorie. Tot S. Lucas laghen achtien ofte cwinlich
duysche Schepen/ en tot Lisbona acht ofte thien groote
Galionen/ die men seyt vol volck gheset waren/ om Calis
te gaen ontfetten / dan ick achte dattet te meerder beut
voor de onse wesen sal. Dese tijdinghe comt met Joris
Adriaensz. Cent Jolsen en andere/ die noch twee dagen
naer t'innemen van Calis tot S. Lucas laghen / ende
brengen eenen Trompetter mede/ die op S. Philippo
ghedient heeft. Hiermede blijft Gode bevolen/ ende seer
ghegroet. D. L. vrient ende Compere/ ende was onder-
teyckent. Adriaen ten Hoff.

Copia Copie.

Ek hebbe ghesproocken eenen vuercommende met so Schep-
 pen van S^r. Lucas die ontloopen zijn: Ende heeft gesien
 opten xxviii^m. Junij de vloote van Engelandt comen
 inde Baye van Calis-Malis / daer van de Spaignaets te
 voozen gheschactschout waren / ende laghen aldaer met xliii. Ga-
 leijen / iij. Galeonien ende een Schip ghenamt S^r. Whillip / groot
 viij^e. last hebbende lxxx. metalen stucken op / ende iij. Wijnassen /
 xlvj. hebbende xvi. metale stucken / ende laghen alint midden / ende
 de Galeijen al een halve man. Ende is gecommen die Ad-
 mirael van Engelandt metten Admirael Warmont / ende hebben
 soo dapper opt Schip van S^r. Whillip gheschooten datter den
 brandt inne quam / soo dattet ghesoncken is met al datter inne
 was / ende dander Schepen hebben vock ghenochten / maer gaen
 hun strac vuer / daer zijn drie galeijen verbrandt met alle tgeene
 datter inne was / ende drie ontloopen. xliij. Galeijen hebben on-
 volck ghenomen ende de slaven vande Galeijen sijn ghelaten /
 ende dander Galeonien hebben sijn vock ghenomen. hebben vock
 op de reede vanden legghen lxx. gebeldige schepen geladen met coop-
 manschappen op Indien. ghenomen vock tssch schepen die gheladen
 hadden el. stucken gheschut / omme te waeren naer Lisboa / die
 alken is gheschiet den xxviii^m. Junij. Den xxix^m. heeft on-
 volck de brugghen van Calis-malis inghenomen / leggende op het vast-
 land van Andulosie / daer op hebben sijn gheslaghen veel S^r.
 Edelluyden te paxde. Den xxx^m. hebben sy ingenomen Calis-malis
 wechtenderhandt / daer waren veel soldaten inne ende hebben al
 omghebracht datter inne was. Den i^m. Julij inghenomen de
 Stadt Zotte. Den ii^m. Julij de Stadt van Ponte S^r. Marie
 ende verbrandt met alle de schepen. Den iii^m. Julij zijn sy de
 Riviere op gheloghen nae Serre / ende daer en wseten sy niet
 van te spreken / etc.

